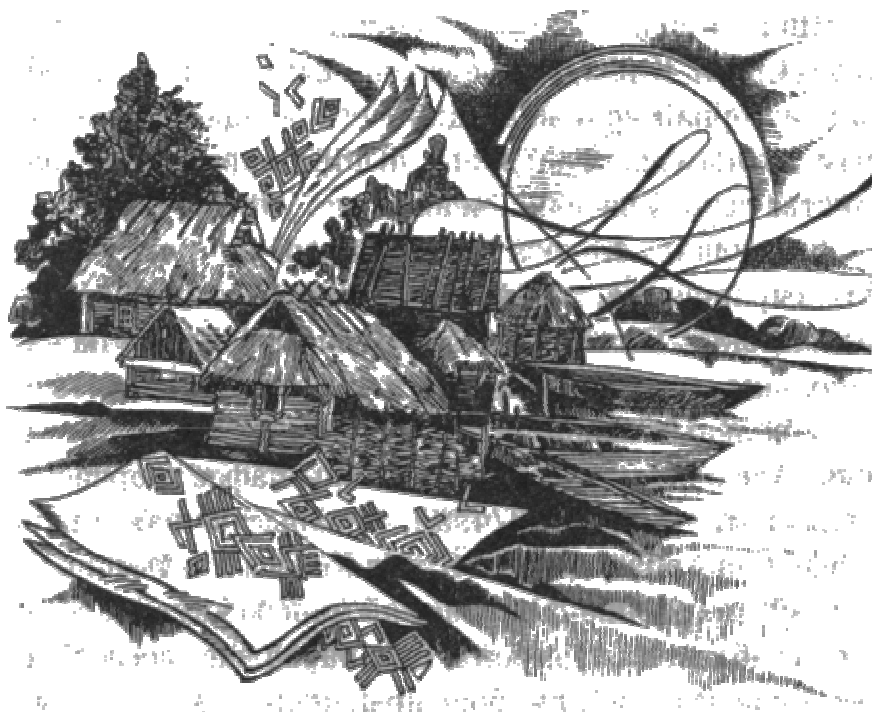
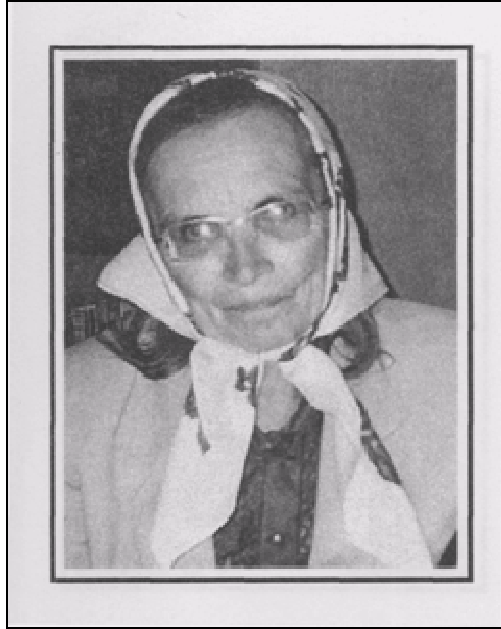

Ніна Паўтын

Сваю зорку я адшукаю

*Родныя сэрцу палеткі,
Звонкі напеў салаўя.
У лузе духмяныя кветкі...
Гэта – Радзіма мая!*

Паэзія – дама капрызная. Не ўсім раскрывае яна свае таямніцы, не кожнаму нашэптвае ўдалыя рыфмы, мала хто гойдаецца на хвалях яе рытму. А калі ўжо да каго-небудзь і паставіцца прыхільна, дык узамен запатрабуе і аднаведнага настрою, і належных душэўных намаганняў, і нямала каштоўнага часу. Адзінкі карыстаюцца дапамогаю яе музаў і лічацца таленавітымі або геніяльнымі. Затое шмат такіх творчых натур, якіх вабіць прыгажосць паэтычнага слова, напеўнасць вершаваных радкоў, хто спрабуе свае сілы на гэтым з выгляду простым, а на самай справе складаным шляху да Парнаса. Сярод іх і Ніна Таўтын.

Імя самадзейнай паэткі не раз з'яўлялася на старонках раённай газеты «Савецкае Палессе», Ніна Таўтын неаднойчы выступала са сваімі вершамі перад ганцаўчанамі і аднавяскоўцамі. Сціпласць, ціхмянасць вылучаюць жанчыну, гэтыя ж якасці прасачыліся і ў яе паэтычныя творы – яна асцярожна прыступае да тонкай справы вершавання, не навязвае чытачу сваёй думкі ці меркавання, а мякка дзеліцца з ім перажытым.

Вясковая жанчына, Ніна піша пра тое, што ёй блізка і дарага: пра непаўторнасць спеваў птушак і звону крыніц, прыгажосць квяцістых лугоў і бязмежных палёў, на якія выйшлі магутныя трактары, кіруемыя працаватымі людзьмі. Многімі вершамі аўтарка прызнаецца ў сваёй любові да Радзімы. А вырастае гэтае святое пачуццё з любові да самага блізкага чалавека – матулі, са шчырага захаплення праявамі жыцця, з тых ішчаслівых хвілін сапраўднага кахання, якое наведала чулівае сэрца.

Галоўная каштоўнасць вершаў – шчырасць, адкрытасць ў выказванні асабістых пачуццяў і адносін да навакольнага свету. А гэта заўжды прыцягвае да сябе...

Святлана Локтыш

Я люблю сваю вёску

Я люблю сваю родную вёску,
Дзе цудоўныя людзі живуць.
Я люблю на ўскрайку бярозку,
Дзе салоўкі штоночы пяюць.

Я люблю, як спяваюць дзяўчаты,
А іх песня над вёскай гучыць.
І чаромхавы пах каля хаты
Можа сэрца маё ажывіць.

Я люблю, як у квецені белай
Зацвітаюць вясною сады,
А пад восень антонаўкі спелай
Да зямлі абвісаюць плады.

Я люблю, калі спее рабіна
І агнём яе гронкі гараць.
Зноў тады я знаходжу хвіліны,
Каб пад ёй у цішы пастаяць,

Зноў надыхацца родным паветрам
І адчуць у душы цеплыню
Зачарована, ціха па ветру
Жоўты ліст прыляцеў на зямлю.

Мая Радзіма

Мая любімая старонка.
Тут расцвітаюць васількі,
А над палямі звонка-звонка
Вясной спяваюць жаўрукі.

У вышыні лунае бусел,
Махае радасна крылом.
Прасторы роднай Беларусі
Зноў абуджаюцца з цяплом.

Вясной чаромха зацвітае
І поўніць водар цішыню.
А як салоўка заспявае –
Адчуеш сэрцам цеплыню!

Тут сонца ласкавае свеціць,
Жыццём напоўніла зямлю.
Радзіма! Ты адна на свеце,
Цябе, як маці, я люблю.

Рукі матулі

Рукі матулі да сэрца гарнулі,
Каб зберагчы ад бяды,
Ласку, пяшчоту мы іх адчулі,
У памяці жыць яны будзучь заўжды.

Рукі матулі нам хлеб выпякалі –
Пах яго нельга забыць,
Жыта ў полі сярпом дажыналі,
Толькі каб нас пракарміць.

Рукі матулі ручнік вышывалі –
На палатне зацвітаў васілёк,
Кужаль начамі марознымі ткалі,
Свой не шкадуючы зрок.

Добрыя, мілыя матчыны рукі
Хочацца к вуснам мне вас прыгарнуць,
І асабівай не трэба навукі,
Каб вашу пяшчоту адчуць.

Радзіма мая

Родныя сэрцу палеткі,
Звонкі напеў салаўя.
У лузе духмяныя кветкі...
Гэта – Радзіма мая!
Чыстае, мірнае неба,
Радасны смех дзетвары,
І пахі духмянага хлеба
Чуцен у кожным двары.
Гонкія ў полі бярозкі
Ціха аб нечым шумяць.
Клёкат бусліны над вёскай
Недзе пад небам чуваць...
Гэта – Радзіма мая!

Калыханка

На вуліцы вецер гуляе
І жаласна так ён звініць!
А маці над сынамі спявае –
Аб радасці песня гучыць.

“Засні ты спакойна, сыночак,
А я калыханку спяю,
Няхай ціхі мой галасочак
Абудзіць усмешку тваю.

У полі рамонкі паснулі,
Схілілі галоўкі свае.
І птушкі чакаюць матулю,
Калі калыханку спяе.

Зноў месяц наўкол паглядае,
А зоркі ў небе блішчаць.
Засні мой сыночак, я веру,
Цябе будзе сонца чакаць”.

Крыніца

Бруіцца ля кустоў крыніца,
Свой голас звонкі падае.
О, як мне хочацца напіцца
Вады халоднае яе.
О як мне хочацца памарыць,
Каля крыніцы пасядзець
І доўга слухаць яе чары,
На прыгажосць яе глядзець.
Вада ў крыніцы забруіцца,
То срэбрам чыстым заблішчыць.
Я прыгінаюся напіцца,
Ну, а яна бяжыць, бяжыць.
І прагна п’ю я з асалодай,
Вада з крыніцы б’е званчэй,
І поўніць грудзі нейкі водар,
На сэрцы робіцца лягчэй.

Тут стаяла балота калісьці,
І шумелі чарот, асака,
А цяпер на прастор гэты выйсці –
Там хвалюецца збожжа рака.
Там цяпер – нібы мора якое –
Расцвітае блакітны лянок.
І калосіцца збожжа густое,
Нібы ўецца з калоссяў вянок.
А навокал такое раздолле,
Што, здаецца, і краю няма,
Ой ты поле, шырокае поле,
Колькі ты аддаеш нам дабра.
Урадзіла тут бульбы багата,
Буракі – што іх ледзьве падняць,
Людзі там працавалі заўзята,
Каб багаты ўраджай атрымаць.
Ды ці думалі людзі калісьці,
Што такі ўраджай сабяруць.
Тут балота стаяла – не выйсці,
Багна пушчу магла заглынуць.
Так міналі гады за гадамі,
Непадступным балота было.
Усё дарэмна – так людзі казалі,
Толькі раптам яно ажыло.
Гэта волаты – нашы машыны
У непраходную багну ўвайшлі,
І балота тады адступіла,
А маторы гучней загулі.
І цяпер тут зямлі красавацца,
Ураджаю вялікаму быць,
Людзям толькі зямлёй любаватца,
Працаваць, каб шчасліва пражыць.

Надзея

Ішлі гады і дні міналі,
Чаромха ў лузе адцвіла.
Цябе з надзеяю чакалі
І ты на радасць к нам прыйшла.

Жыццё ты наша асвятліла,
Як сонца, ласкавым святлом.
Цябе да сэрца я туліла,
Каб адагрэць сваім цяплом.

Усмешку мы тваю чакалі,
Яна нам радасць прывяла,
Цябе Надзейкаю назвалі,
Каб ты шчасліваю расла.

Каб слёз не зналі твае вочкі,
Ў жыцці не бачылі тугі,
Звінеў твой смех, нібы званочкі,
І быў нам блізкі, дарагі.

Мяне з пяшчотай абдымаеш,
Ласкава “мама” кажаш мне...
Я веру: шчасце адшукаеш,
Якое бачыш ты ў сне!

Маці-зязюлі

Вясною зязюля кукуе,
“Ку-ку” яе ўсюды гучыць.
Ды дзетак яна не гадуе,
Ёй сэрца па іх не баліць.

Бываюць такія зязюлі
Сярод маладых мацярок.
Іх дзеці чакаюць матулю,
Яна ж – ні нагой на парог.

Чакаюць, дарэмна чакаюць,
Не зводзяць з дарогі вачэй.
А маці іх недзе гуляюць,
Ім хочацца жыць як лягчэй.

Хай дзетак другія гадуюць,
Ім ласку сваю аддаюць.
І сэрцам яны не адчуюць,
Што дзеці ў чаканні жывуць.

Надзеяй іх свецяцца вочы,
І мара ў дзетак адна:
Каб мама прыснілася ўночы
І трохкі прынесла цяпла...

А сны, нібы зоркі, знікаюць
І сэрца ад болю шчыміць.
Ды дзеткі ўсё маму чакаюць,
Бо цяжка без мамы ім жыць.

Першай настаўніцы

Сонейка ярка засвеціць,
Ранкам загляне ў клас.
Сталі другою Вы мамай
Любай для кожнага з нас.

Вы нас вучылі, як трэба
Маці-Радзіму любіць,
І што кавалачкам хлеба
Варта ў жыцці даражыць.

З добрай, ласкавай усмешкай
Заўжды заходзілі ў клас,
Доўгай, шырокаю сцэжкай
Да ведаў вялі Вы нас.

Вось мы ўжо кніжкі чытаем,
Можам пісьмо напісаць
І сваё шчырае “ДЗЯКУЙ”
Сёння Вам хочам сказаць.

Чатыры гады праяцелі
Настаў развітання час,
Толькі сказаць мы хацелі,
Што не забудзем Вас.

Са смуткам мы клас пакідаем –
Час гэтак хутка бяжыць.
Мы Вам ад сэрца жадаем
Доўга, шчасліва жыць.

Апошні званок

Выпускінам прысвячаецца...

Адзінаццаць гадоў праяцела,
Адзвінеў ваш апошні званок.
І ніколі ўжо больш не пакліча
Звонкім клічам на школьны ўрок.

Вы дарослымі, мужнымі сталі,
Хоць слязінкі блішчаць на вачах.
Гэты дзень вы так доўга чакалі-
У жыццёвы адправіцца шлях.

Перад вамі дарогі адкрыты-
Кожны можа сваю выбіраць.
Шлях да школы не будзе забыты,
Яна ў госці вас будзе чакаць.

Пакідаючы родную школу,
Гэты мілы дзяцінства куток,
Сваё шчырае “дзякуй” скажыце,
Тым, хто даў вам жыццёвы ўрок.

* * *

Салавей у садзе песню праспявае-
І яна над вёскай звонка прагучыць.
А ў садзе хлопец, дзеўчыну чакае,
Без якой не можа, ён на свеце жыць

Месяц узыйшоў і зоркі заблішчалі
Закаханым песню, салавей спяваў.
І дзяўчына з хлопцам да зары стаялі
Ён ёй штосьці ціха ў начы шаптаў.

Хутка пеўні вёску крыкам абудзілі,
Ночка – чараўніцца саступіла дню.
Пра жыццё і шчасце яны гаварылі,
- Вер мне, дарагая, і ў любоў маю...

Восень

Восень зноў свае чары прынесла,
У пазалоце бярозавы гай.
Не гучыць больш птушыная песня.
Зноў мы лету гаворым – бывай!

Гусі ў вырай ляцяць чарадою,
Развітальна махаюць крылом.
Прыляцяць яны раннай вясною,
Калі сонца павабіць цяплом.

Хмары неба гусцей закрываюць,
Зацярушыць, дожджык густы
І вятры над палямі гуляюць,
З дрэў зрываюць, разносяць лісты.

Жоўты ліст на зямлю ападае,
На галінцы ад ветру дрыжыць.
Восень, восень – пара залатая,
Хіба можна цябе не любіць!

* * *

Мне забыць тваю ўсмешку
І позірк ласкавых вачэй.
Дзе адшукаць кахання сцежку?
Як жыць без радасных начэй?

Каб зноў адчуць тваё дыханне,
Што сэрца можа ажывіць,
І наша першае прызнанне -
Яго ніколі не забыць.

Тваім паверыла я словам,
Хоць не падумала тады,
Што пройдзе час такім размовам
І праляцяць, як сон, гады.

Каханне ў марах застанеца,
Хоць цяжка мне яго забыць.
З табою больш мне не сустрэцца,
І больш цябе не палюбіць.

Не бачыць ласкавай усмешкі,
Не чуць знаёмае хады.
І разышліся нашы сцежкі,
Кахання першага гады.

Забыць не магу...

Вачэй тых ласкавых забыць не магу,
К табе на спатканне я зноў прыбягу.
Мы будзем стаяць у начной цішыні,
І зоркі засвецяць для нас з вышыні.

Далоні пяшчотна ты возьмеш мае,
І зноў я адчую, як сэрца пая.
І будзем мы доўга так моўчкі стаяць,
А сэрца ўсё будзе каханнем згараць.

Ты к вуснам маім прытуліцца хацеў
І ласкай мяне, трапяткую, сагрэў.
Зноў мова кахання ў душы ажыла:
Я самай шчаслівай на свеце была,

А месяц між зорак так ярка свяціў.
Ты мне аб каханні ў цішы гаварыў.
І вось абудзіўся вясновы спакой,
Я ціха шаптала: “Навечна ты мой”.

Сустрэча

Дзіўны сон уночы мне прысніўся:
Трэба было радасці чакаць.
Шмат гадоў прайшло- і ты з’явіўся,
І цябе адразу не пазнаць.

Абудзіў ты ў сэрцы маім раны,
Што з гадамі добра зажылі.
Да мяне прыехаў на спатканне-
І ў душы пачуцці ажылі.

Не чакала я з табой сустрэчы,
Але ў думках марыла аб тым.
Ты такі- адзіны ў цэлым свеце,
Не, не параўнаць цябе ні з кім.

На цябе гляджу ззамілаваннем,
Бачу позірк ласкавых вачэй.
А ў душы такое хваляванне!
Хопіць мне яго на шмат начэй.

* * *

Калі змрок на зямлю асядае,
Калі ноч-чараўніца плыве,
Я ў марях цябе ўспамінаю,
Бо твой вобраз у сэрцы живе.

Помню першае наша спатканне -
Мне ніколі яго не забыць.
Ты тады гаварыў пра каханне,
Што ім трэба ў жыцці даражыць.

Ты здаваўся мне добрым, надзейным
Я такою ж старалася стаць.
“Я кахаю - тады адчула, -
І заўжды будзе верна кахаць”.

Ты ж тады зразумей маі словы
На кахане маё адказаў.
Перад намі адкрыўся свет новы,
А ў ім столькі цяпла і святла.

А затым нас жыццё разлучыла-
Ты далёка цяпер ад мяне.
Толькі веру, што прыйдзе часіна,
Калі зноў я спаткаю цябе.

* * *

Ужо першая зорка на небе ўзышла -
У тую ноч яна так зіхацела!
Толькі ты на спатканне да мяне не прыйшла,
Зноў сустрэцца са мной не пасмела

Я разгублена доўга стаяў,
Задуменна глядзеў на дарогу.
А навокал была цішыня,
Яна ў сэрцы будзіла трывогу.

Чысты месяц глядзеў на зямлю,
А вакол яго зоркі блішчалі.
Раздзяліўшы трывогу маю,
Салаўі штосьці сумна спявалі.

Ад адчаю і смутку тады
Я не мог у сабе разабрацца,
Толькі сэрца цягнула туды,
Дзе з табою я мог бы спаткацца.

Я ішоў па сцяжынцы, якая
Аж да хаты тваёй давяла.
Але ў вокнах тваіх , дарагая,
Я не ўбачыў святла...

* * *

Калі вясною закукуе
Шэрая зязюля,
Зноў будзе чакаць сыночка
Кожны дзень матуля.
Выпраўляла маці сына
Вясною ў салдаты -
Не вярнуўся ён дадому,
Не прыйшоў дахаты.
Атрымала тэлеграму
Што сыноч загінуў,
За яе і за Радзіму
Гэты свет пакінуў.
Не пачуе больш матуля
Сынаў галасочак
І не ўбачыць больш ніколі
Яго добрых вочак.

Не абдыме сын матулю,
“Добры дзень”, не скажа
Толькі каменем на сэрца
Чорны смутак ляжа.
І глядзіць с тугою маці
На партрэт сыночка,
А зязюля ўсё кукуе,
Не ляціць з садочка.
Плача маці і сумуе
Каторы гадочак,
Ды не прыйдзе да матулі
Больш яе сыночак.
Не кукуй ты больш ,зязюля,
Вясной у садочку,
Бо зноў горка плача маці
Па свайму сыночку.

* * *

Ад радасці святлела тварам,
Зноў прыгажэлі твае вочы.
Ад цёплых мацярынскіх мараў
Ты не магла заснуць уночы.

Пра нас ты думала заўжды,
І сэрца часта так балела.
Прайшлі нялёгкія гады
І галава твая ссівела.

Тваіх маршчынак не злічыць,
Такіх знаемых, дарагіх.
Цябе, матуля, не забыць
І слоў тваіх, для- нас святых.

Новы год

Зноў сняжынак карагод
Лёгка кружыцца ў небе.
Наспуае Новы год
Прывітаць яго нам трэба.

Ёлку з лесу прыняслі
І прыгожа апранулі
Розных колераў агні
З ёлкі дзеткам падмігнулі.

Дзед Мароз к нам завітаў
Гушчары прайшоў, балоты -
І усіх павіншава
З Новым годам, З Новым годам!

* * *

Пад цянністым клёнам
Шчасце мы спаткалі
А навокал птушкі
Песні вам спявалі

І луне з нябесаў
Весяла свяціла.
Я цябе кахала,
Я ў весь свет любіла.

Кожны дзень чакала
Я з табой спаткання.
Часта мы сядзелі
Позна, аж да рання.

Жорсткі лёс прымусіў
З табою развітацца.
Больш ужо не будзем,
Любы, сустракацца.

Хутка я паеду
Дадому, дахаты.
Што такая доля -
Ты не вінаваты.

Тваіх пісем буду
Кожны дзень чакаць.
І спатканні нашы
Буду ўспамінаць.

* * *

Вясна-красуня завітала
У госці зноў да нас.
Па ёй зямля засулавала.
Бо ёй адтаяць час.

Зіма-бабулька адыходзіць
Спрачаецца, злуе.
Бярозкі карагоды водзяць
Ручай – бяжыць, пая.

Зноў на калгасныя палеткі
Выходзяць трактары.
Працуюць шчыра трактарысты
Да позняя пары.

І ўсё жывое сагравае
Лагодным промнем сонца.
А на галінцы шпак спявае
Пра родную старонку.

Вясна усюды завітае
Агледзець кожны кут.
Тым, хто даўно яе чакае
Адкажа: “Я ўжо тут”.

Зайчык

Скача зайчык на палянцы,
Весела гуляе.
Шэры воўк пад кустом
Скоса паглядае.

- Ты куды, скажы, бяжыш
Куды хутка скачаш!
Добры будзе мне абед
Каля ў лапы трапіш.

- Не дагоніш ты мяне, -
Зайчык засмяяўся.
І ўпрыпрыжку, з усіх ног
У кусты падаўся.

Воўк ад слоў тых анямеў,
Задрыжаў ад злосці:
Пачакай жа ты, касы,
Трапіш яшчэ ў гасці.

*В 4 классе написано
единственное стихотворение
на русском языке.*

Дуб

На опушке леса
Дуб стоит могучий,
Высоко поднявши
Голову свою.

И смотрит он в небо
Как-то одиноко,
И бушуют ветры
Сквозь его спин.

Не боится бури
И ветров суровых,
И больших морозов
Не боится он.

И стоять он будет
Вечно на просторе,
И смотреть на небе
В месяц золотой.

* * *

Сваю я зорку адшукаю.
Што ў небе найярчэй гарыць.
Цябе, адзінага, чакаю,
Бо без цябе мне нельга жыць.

А за акном маркотны вецер
Пра нешта жаласна гудзе.
Ты для мяне найлепшы ў свеце,
Няма такога больш нідзе.

Шапочуць стройныя таполі
Гамонкі іх не разабраць.
Я ў сне хаджу па лесе, полю
Каб кветку шчасця адшукаць.

Ды толькі хутка сон знікае,
А сэрца радасна дрыжыць:
Хай зорка ў небе дагарае,
Надзея - не, не дагарыць.

Яна ў душы прабудзіць мары,
Што мне спакою не дадуць,
Пакуль твайго кахання чары
Мяне ў палон не забяруць.

Ніна Таўтын
Сваю я зорку адшукаю

зборнік вершаў
падрыхтаваны ЦРБ імя В.Ф. Праскурава
Складанне, камп'ютарны набор А. Кулан, Ж.Плотка